

ترجمه غیر رسمی

کمیته حقیقت‌یاب سازمان ملل متحد در مورد جمهوری اسلامی ایران: اقلیت‌های ایران به طور بی‌رویه و نامتناسبی تحت تاثیر سرکوب‌های جاری جهت مهار و فرونشاندن جنبش «زن، زندگی، آزادی» قرار گرفته‌اند.

ژنو، 15 مرداد 1403 (5 اوت ۲۰۲۴) - کمیته مستقل بین‌المللی حقیقت‌یاب در مورد جمهوری اسلامی ایران در گزارش حمایتی جدیدی که امروز منتشر شد، اعلام کرد که اقلیت‌های اثنیک و دینی در ایران، به‌ویژه اقلیت‌های کرد و بلوچ، به‌طور بی‌رویه و نامتناسبی تحت تاثیر سرکوب دولت علیه معترضان، که از سال 1401 (۲۰۲۲) آغاز شد، قرار گرفته‌اند. این تبعات، نتیجه مستقیم تبعیض‌های دیرینه‌ای است که باید فوراً پایان یابند.

این مدرک، طیف گسترده‌ای از نقض‌های فاحش حقوق بشر که توسط نیروهای امنیتی در ایران، علیه اعضای جوامع اقلیت صورت گرفته‌اند را مستند می‌کند. این موارد نقض شامل مرگ‌های غیرقانونی، اعدام‌های فراقضایی، استفاده غیرضروری از نیروی مرگبار، دستگیری‌های خودسرانه، شکنجه، تجاوز، ناپدیدسازی‌های قهری و آزار و اذیت مبتنی بر جنسیت می‌شوند که بسیاری از آنها مصداق جنایات علیه بشریت محسوب می‌شوند. کودکان اقلیت‌های اثنیک و دینی در جریان اعتراضات، به‌ویژه، مورد نقض‌های فاحش حقوق بشر از جمله کشتار و مجروح شدن، دستگیری، ناپدیدسازی قهری، بازداشت و شکنجه و تجاوز و دیگر اشکال خشونت جنسی قرار گرفتند که منجر به آسیب‌های ماندگار شده است.

در این سند آمده است: «هر چقدر در مورد تاثیر و تبعات اعتراضات بر اقلیت‌ها گفته شود اغراق نخواهد بود. بافت‌های اجتماعی جوامع آسیب دیده است. زنان اقلیت‌های اثنیک و دینی با آسیب‌های خاصی مواجه می‌شوند که به دلیل تبعیض و خشونت‌های موجود علیه آنها، هم به عنوان زن و هم به دلیل وضعیتشان، به عنوان اقلیت‌های اثنیک و دینی، تشدید می‌شوند. تاثیر این سرکوب بر کودکان فرانسلی است و آسیب‌های چندبعدی آن ممکن است برای دهه‌ها ادامه یابند.»

اعتراضات در پی مرگ غیرقانونی و در بازداشت زینا مهسا امینی، زن ۲۲ ساله ایرانی-کرد پس از دستگیری توسط «گشت ارشاد» به علت «عدم رعایت قوانین حجاب اجباری ایران»، در شهریور 1401 (در سپتامبر ۲۰۲۲) جرقه خوردند.

اقلیت‌های اثنیک و دینی بالاترین و طولانی‌ترین میزان مشارکت را در این جنبش، تا اواخر سال ۲۰۲۳، به ثبت رسانده‌اند، این در حالی است که آن‌ها از پیش با فقر گسترده، دهه‌ها تبعیض و مصونیت از مجازات گسترده مرتکبین نقض‌هایی که علیه آن‌ها صورت گرفته‌اند، مواجه بوده‌اند. حضور سنگین نیروهای نظامی و امنیتی در استان‌های مرزی که جمعیت اقلیت‌ها در آن‌ها سکونت دارند، محیطی مناسب و اسان برای دولت ایجاد کرد تا اعتراضات را از جمله، از طریق یک واکنش نظامی هماهنگ شده و قاطع سرکوب کند. این امر منجر به آن شد که اقلیت‌های اثنیک و دینی با بالاترین شمار مرگ و جراحات در طول کل جنبش روبرو شوند.

در میان افراد آسیب دیده، اقلیت‌های اثنیک کرد و بلوچ، همچنین ترک‌های آذربایجانی و عرب‌های اهوازی قرار داشتند که بسیاری از آن‌ها اقلیت‌های سنی در کشوری عمدتاً شیعه هستند.

کمیته حقیقت‌یاب در این سند اظهار داشت که نیروهای امنیتی به دستگیری و بازداشت خودسرانه گسترده اقلیت‌های اثنیک و دینی که به اعتراضات پیوستند یا همبستگی خود را با این جنبش ابراز کردند، دست زدند. آن‌ها افراد بازداشت شده را در شرایط غیرانسانی نگاه‌داشته، تحت شکنجه، مورد بدرفتاری، تجاوز و دیگر اشکال خشونت جنسی و مبتنی بر جنسیت قرار دادند.

محاکماتی که از آن پس صورت گرفتند، با نقض برگزاری دادگاه منصفانه و آیین دادرسی عادلانه خدشه دار شدند. اقلیت‌های بازداشت شده، در قالب بخشی از روایت دیرینه دولت در به تصویر کشیدن فعالیت‌های اقلیت‌ها به عنوان تهدیدی برای امنیت ملی، اغلب به نادرستی به جرایم امنیتی متهم شدند. از زمان اعتراضات شهریور 1401 (سپتامبر 2022)، افزایش چشمگیری در اعدامها، به ویژه در مناطق دارای جمعیت اقلیت، مشاهده شده است و اخیراً چندین حکم اعدام علیه زنان از اقلیت‌های اثنیکی صادر شده که این امر به اثرات منفی بر فعالیت‌های حقوق اقلیتها افزوده است.

فعالان حقوق اقلیت‌ها، مدافعان حقوق بشر زنان، فعالان اتحادیه‌های کارگری و رهبران مذهبی اهل سنت که به صراحت صحبت می‌کردند، به‌طور ویژه هدف قرار گرفتند.

کمیته حقیقت‌یاب احراز کرد که جنایت علیه بشریت در تعقیب و آزار مبتنی بر جنسیت با تعقیب و آزار مبتنی بر اثنیک و دین درهم‌تنیده شدند.

بیش از نیمی از مصاحبه‌های کمیته حقیقت‌یاب با قربانیان و شاهدانی انجام شدند که اعضای گروه‌های اقلیت بودند، و شمار قابل توجهی از حوادث مورد تحقیق و بررسی شده در استان‌هایی با جمعیت اقلیت رخ داده اند.

کمیته حقیقت‌یاب تأکید کرد که با این حال، پاسخگوسازی و مسئول نگه داشتن مرتکبین موارد نقض حقوق بشر همچنان دور از دسترس است. این کمیته برجسته کرد که - دو سال پس از آغاز اعتراضات - هیچ تحقیقات کیفری معناداری علیه مقامات بلندپایه درباره نقض‌هایی که در مورد اعضای اقلیت‌ها در ارتباط با اعتراضات ارتکاب یافته‌اند، مشاهده نکرده است. کمیته حقیقت‌یاب خواستار اقدامات تحولی در زمینه جبران خسارت و پاسخگوسازی در سطح ملی و بین‌المللی برای تأمین حقوق قربانیان به ویژه زنان و کودکان اقلیت‌ها شد.

پایان

پیشینه: [UN Human Rights Council](#) شورای حقوق بشر سازمان ملل در تاریخ 3 آذر 1401، کمیته حقیقت‌یاب را جهت تحقیق و بررسی موارد گزارش شده نقض حقوق بشر در ارتباط با اعتراضات آغاز شده در 25 شهریور 1401 در جمهوری اسلامی ایران، به ویژه موارد نقض مربوط به زنان و کودکان، تأسیس کرد. در 3 دی 1401، ریاست شورای حقوق بشر سه کارشناس مستقل و بی‌طرف را جهت هدایت اجرای فعالیت‌های این مأموریت منتصب کرد: سارا حسین (بنگلادش) در مقام ریاست کمیته حقیقت‌یاب، شاهین سردار علی (پاکستان)، و ویویانا کرسٹیچویچ (آرژانتین).

برای دریافت اطلاعات بیشتر در مورد کار کمیته مستقل بین‌المللی حقیقت‌یاب لطفاً به این آدرس مراجعه فرمایید: [here](#).

جهت اطلاعات بیشتر و درخواست‌های رسانه‌ای لطفاً با تاد پیتمن مشاور رسانه‌ای سازوکارهای تحقیقاتی شورای حقوق بشر todd.pitman@un.org، تلفن همراه: +41 76 691 1761 تماس بگیرید.